REPUBLIKA SLOVENIJA
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Železna cesta 16, 1000 Ljubljana
T: 080 81 80
E: gp@zagovornik-rs.si

Številka: 0700-12/2026/14
Datum: 22. 5. 2026

Zadeva: **Priporočilo Zagovornika načela enakosti**

Spoštovani,

Zagovornik načela enakosti (v nadaljevanju: Zagovornik) je skladno s 34. členom Zakona o varstvu pred diskriminacijo (ZVarD) izvedel postopek ugotavljanja diskriminacije po uradni dolžnosti v zvezi z domnevno diskriminatornimi pogoji v vašem razpisu za (tedaj) prosto delovno mesto »Mentor in koordinator prostovoljstva – M/Ž«. V razpisu je bilo med pogoji navedeno »prednost imajo mladi do 30 let in iz Osrednjeslovenske regije«.

Zagovornik je tekom postopka presodil, da navedeni okoliščini starosti in kraja bivanja v postopku iskanja kandidata nista bili opredeljeni kot izrecen pogoj za zaposlitev, predvsem pa tudi nista bili na ta način uporabljeni. Na razpis se je namreč prijavilo več oseb, ki teh okoliščin ni imelo, vendar so bile vse povabljene na razgovor, to pa dokazuje tudi sam končni izbor, ki je potrdil, da teh okoliščin niste upoštevali kot izločilnih. Zato je Zagovornik postopek ugotavljanja diskriminacije, uveden po uradni dolžnosti, zoper vas ustavil. Vendar pa vam glede na razširjenost ter pogostost primerov, v katerih delodajalci zasedbo delovnega mesta pogojujejo z neutemeljenimi osebnimi okoliščinami, svetuje previdnost pri prihodnjem zaposlovanju in vam podaja sledeče priporočilo:

Zagovornik skladno z 21. členom ZVarD priporoča, da je pri prihodnjem zaposlovanju pozoren na določbe Zakona o varstvu pred diskriminacijo in vse osebne okoliščine, pri tem pa se pri oblikovanju razpisnih pogojev izogiba navedbi takih pogojev, ki niso predvideni z delovnopravno zakonodajo ter jih ne terja narava samega razpisa oziroma delovnega mesta.

Vljudno vas naprošamo, da nas v 30 dneh od prejema tega dopisa obvestite o upoštevanju priporočila.

S spoštovanjem,

Miha Lobnik
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Priloga:
- utemeljitev strokovne službe Zagovornika k priporočilu št. 0700-12/2026/14

Poslano:
- naslovniku osebno po ZUP,
- zbirka dok. gradiva

UTEMELJITEV STROKOVNE SLUŽBE ZAGOVORNIKA K PRIPOROČILU ŠT. 0700-12/2026/14

Zagovornik skladno z 21. členom ZVarD priporoča, da je pri prihodnjem zaposlovanju pozoren na določbe Zakona o varstvu pred diskriminacijo diskriminacijo in vse osebne okoliščine, pri tem pa se pri oblikovanju razpisnih pogojev izogiba navedbi takih pogojev, ki niso predvideni z delovnopravno zakonodajo ter jih ne terja narava samega razpisa oziroma delovnega mesta.

Zagovornik je prejel predlog, iz katerega je izhajalo, da je imel xxx diskriminatorne pogoje v razpisu za (tedaj) prosto delovno mesto, objavljeno na Zavodu RS za zaposlovanje (ZRSZ) oziroma na portalu Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije, in sicer »Mentor in koordinator prostovoljstva – M/Ž«. V razpisu je bilo med pogoji navedeno »prednost imajo mladi do 30 let in iz Osrednjeslovenske regije«.

Zagovornik je po preučitvi predloga ocenil, da bi v zadevi lahko šlo za neposredno diskriminacijo na podlagi osebnih okoliščin starosti in kraja bivanja, zato je uvedel postopek po uradi dolžnosti in se na xxx obrnil z dvema poizvedbama in pozivom za izjasnitev.

Po preučitvi vseh navedb je zaključil, da s predmetnim zapisom ni prišlo do posega v človekove pravice, temeljne svoboščine, druge pravice, pravne interese in ugodnosti, kar je ena ključnih sestavin, brez katere ni diskriminacije. Navedenih okoliščin starosti in kraja bivanja v postopku iskanja kandidata namreč niste opredelili kot izrecen pogoj za zaposlitev (temveč zgolj kot prednost), predvsem pa jih tudi na ta način niste uporabili. Prijavilo se je namreč več oseb, ki navedene okoliščine starosti in kraja bivanja niso imele, pa so bile kljub temu vse povabljene na razgovor. Nenazadnje to dokazuje tudi sam končni izbor, ki potrjuje, da teh okoliščin niste upoštevali kot izločilnih. Zato je Zagovornik postopek, uveden po uradni dolžnosti, s sklepom ustavil.

Ker pa je diskriminacije v Sloveniji še vedno največ ravno na področju zaposlovanja, kamor sodijo tudi selekcijski postopki, in ker Zagovornik prejme številne prijave, iz katerih izhaja pogojevanje zasedbe delovnega mesta z neutemeljenimi osebnimi okoliščinami, se je odločil podati to priporočilo. Z njim vas želi opozoriti, da ste v prihodnje pozorni na oblikovanje razpisnih pogojev. Neenako obravnavanje na področju zaposlovanja zaradi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti je vedno prepovedano, v skladu z drugim in tretjim odstavkom 13. člena ZVarD pa tako neenako obravnavanje zaradi starosti ne pomeni diskriminacije zgolj, če zaradi narave določene poklicne dejavnosti ali konteksta njenega opravljanja taka značilnost predstavlja bistveno in odločilno poklicno zahtevo, vendar pod pogojem, da je to objektivno in razumno utemeljeno z legitimnim ciljem, vključno z legitimnimi cilji politike zaposlovanja, trga dela in poklicnega usposabljanja, in če so sredstva za dosego tega cilja ustrezna, potrebna in sorazmerna.

Vsebinsko enako za področje dela in zaposlovanja določa tudi peti odstavek 6. člena Zakona o delovnih razmerjih, ki določa, da različno obravnavanje, temelječe na kateri od osebnih okoliščin iz prvega odstavka tega člena, ne pomeni diskriminacije, če zaradi narave dela oziroma okoliščin, v katerih se delo opravlja, določena osebna okoliščina predstavlja bistven in odločilen pogoj za delo in je takšna zahteva sorazmerna ter upravičena z zakonitim ciljem.

Zato vam Zagovornik priporoča, da v razpisne pogoje (in prednosti) v prihodnje vključujete samo zahteve, ki jih predvideva delovnopravna zakonodaja ali pa jih terja sama narava razpisa oziroma delovnega mesta, pri tem pa ste pozorni na vse osebne okoliščine.